

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPESTEN, Teréz-körut 2.

Flókkadóhivatalok: Zomborban: Gombos F. Berta dohánytőzsdéjében. Ujvidéken: Schäffer Péter könyvkereskedésében. Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában. Bácsalmáson: Rosenberg A. cégnél.

Politikai lap.

Lapvezér:

LATINOVITS PÁL.

Felelős szerkesztő:

PETŐ LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre 12 K. — Fél évre 6 K. — Negyed évre 3 K.

Tanítóknak, aljegyzőknek, irnokoknak, földmiveseknek és szerényebb javadalmazású hivatalnokoknak évi 8 kor., félfévre 4 kor. negyedévre 2 kor.

Megjelenik minden pénteken.

A pártkassza.

II.

A hetvenes években mint jeleztem — csupán köztisztelőben álló férfiak jutottak be pártkülömbőség nélkül az országgházba. — Később azonban másféle elemek is kezdtek oda beszivárogni. Sokan hiúságból, sokan kenyérkeresetből, sokan üzletből, a minnek az lett a következménye, hogy szétpusztult a »honatyai« nimbusz. A képviselőség vásárra változott. Egyik vásárolta hazug ígéretekkel, a másik pénzzel. A levegő tele van ilyenkor ígéretekkel, mint a régi bucsukon és vásárokon a mutatványait magasztaló művészek zürzavaros lármájában. Jó kamatozó befektetés volt a spekuláció. Mivel pedig minden új kormány új embereket hoz felszínre, új méltóságokra, vagyona nyílik a tág tér, természetes igyekezet volt a minél többszöri kormánybuktatás s a hatalom kézbe kaparitása. Erre szolgált az obstrukció, a parlamenti munka megakasztása, a sip, dob, trombita s egyéb korcsmai jelenetek. A magyar parlament gúny tárgya lett Európa előtt. Az ország hitele leszállt . . . anyagilag, erkölcsileg a tönk széle felé tereltetett. Hogyne áldaná minden becsületes hazafi azt az erős kezét, mely megállította a pusztulást s az országházat visszaadta a nagy tisztességének, a parlamentet a maga rendes munkaképességének?!

Egy részül tehát, egy ilyen kormánynak legalább néhány évig való fenmaradásával a rendes parlamentarizmus fenntartása; másrészt az Ausztriával való dualizmus meg nem bolygatása s végre az ellenzék álligérgetéseinek, a munkapárt legyalázásának, népszerűtlenségének ellensúlyozására, hogyne lenne szükség pártkasszára? a mi gátat vessen az ellentétes elemekből álló koalíció többségre vergődésének, melynek első kiadása felért egy tatárjárással, bukásaival hagyva maga után zavart, gyanut adóságot stb.

Pártkassza? Kár erről oly becsmerőleg beszélni! Van az mindegyik oldalon. Ugy emlékezem, hogy a koalíció bukásakor szöváltás is támadt a vezérek között, hogy kinél maradjon. Elég szegényen hogy szükséges, de az, mert a választók maguk áspirálnak rá, kik markukat tartják, s a nagyobb bankó dönti el politikai elveiket. Akárhány tisztességes jelölt visszalép, mikor tudomására jön, hogy ebben vagy abban a választó kerületben negyvenezer, vagy százezer koronára van szükség. A polgárság ezen demoralizációját egyformán okozta mindegyik párt, mivel fizesen mindegyik, mert, aki a sajátjából fizeti is a költséget, annak a zsebje is pártkassza, mert a maga pártját akarja vele szaporítani.

Ne szerénykedjék hát a koalíció, hogy ő nem költ, sőt csupán szépségéért választják. Költ bizony, akinek van, akinek nincs azt támogatja a gazdag elvtárs. De költ, sokszor rogyásig. Hogyisne költene? . . . Hiszen látjuk, hogy a korcsmák le vannak foglalva már választás előtt is. Ez kormánypárti, ez 48-as, ez néppárti stb. S ha vélet-

lenül más párti téved be, olyan szemmel tekintenek rá, mint erdőben orvvadászra az erdőőrök. Minden korcsmában gőzölög a pörkölt, folyik az ital. Láthatatlan kezek fizetik. A koalíció azt állítja, hogy az övé tiszta választás, hogy csak a kormány költ, már pedig nem látott ember még olyan kormányt, amely az ellenzék számláját fizette volna. Fizeti kiki a magáét, azaz magukat purifikálóknak nevezők tiszta választást kiabálók csakugy fizetnek mint a kormány, mert valakinek muszáj fizetni, mivelhogy nem teremtett a Jehova olyan Ujházis korcsmáros, aki a maga kontójára nyuzná meg a birkát, csapolná meg a hordót.

Ne hánytorgassa hát senki a pártkasszát, szükséges mind a két félnek, az ellenzéknek azért, hogy többségre jusson, a kormánynak azért, hogy többsége megmaradjon. Egyik sem vethet a másik szemére semmit. Megtelik biz az mindegyiknél, néha titokban, néha nyilvánosan, épenugy hizik ez választásról választásra, mint egy ballépést elkövetett hajadon.

Hetessy Viktor.

A tanítótság ügye.

A kormány részéről a közeledés megtörtént, hogy a községi és felekezeti tanítók fizetése és az állami tanítók fizetése közti különbség majdnem megszűnjék. Az által, hogy az iskolafenntartók tanítóknak családi pótlékot adhatnak, a tanítói fizetésrendezés a nép hatáskörébe jutott. Tehát megvalósult a tanítótság egy részének óhaja, amennyiben munkájának elismerését, anyagi helyzetének javítását, az általános egyenlő títkos választójog alapján, csak a népparlamentől várja. Nem kell most se títkos, sem egyenlő választójog, mindenki nyíltan tehet a tanítók anyagi helyzetének javítása érdekében. Nem neheztelnek majdan, hanem bizonyára a Vármegye részéről is jóakaratu támogatásban lesz része, ki az iskolafenntartó illetékes tényezőinél szavát felemeli a tanítótság érdekében. Nem kellett oly soká várunk, hogy végre megtudjuk, mennyire értékeli a nép a tanító munkáját. Ha Mármarosvármegye iskolafenntartói tartózkodók lesznek a családi pótlék megszavazásában, talán érthető? Hogy azonban a gazdag Bácska iskolafenntartói nem vindikálják maguknak az elsőséget és példával nem akarnak előljárni, nem érthető?

Tehát fel a munkára igen tisztelt »Népparlament« kire a tanítótság egy része epedve várt, sőt a kath. tanítótság egy része még attól sem riad vissza, hogy anyagi helyzetének javítását a szekularizálók táborában keresse. A parlament, a kormány megtette kötelességét, most azonban a dédelgetett népen a sor, mely megmutassa, hogy a tanítótság nem csalatkozott benne. Félek, hogy a legtöbb »Népparlament« nyílt és nem is títkos szavazással, fogja tanítóinak a családi pótlékot meg nem szavazni.

Ugy ne legyen!

Székely.

— Lovász Márton orsz. képviselő február 1-én tartja Magyarokán sz. beszámolóját. Utjában elkíséri gr. Apponyi Albert, gróf Károlyi Mihály, Fernbach Károly stb. A beszámolóval kapcsolatosan felavatják a függetlenségi párt új helyiségeit.

A dispensairek.

Dr. Danninger Ádámról. 2

Zombor sz. kir. város tisztifőorvosától.

A diszpenzer lényegét az a működés adja meg, mely a nagy védekező harc céljait szolgálja a mely csökkenti a fertőzés eshetőségeit és növeli a gyógyulás lehetőségeit. A higiena és védekezés iskolája tehát.

Mi a diszpenzer célja?

A kizárólag munkás és szegény néposztályok tüdőbetegeinek lehető megmentése, munkaképességük megtartása vagy helyreállítása. Azok humanus elkülönítése az egészséges hozzátartozóktól és a róluk való egészségügyi és socialis gondoskodás.

Mi a diszpenzer feladata?

Azon a körzeten, a melynek számára létesült, az egyes tüdőbetegeket felkutatni és nyilvántartani. A bene megjelenőket megvizsgálni s hogy ha tüdőbetegek, okzerű tanácsokkal ellátni, ambulans gondozásába venni, a betegek hozzátartozóit pedig a fertőzéstől lehetőleg megóvni.

Ebből tehát könnyen érthető, hogy a diszpenzerek egyszerű, nem pedig luxuióus helyiségekben is létesíthetők, nem tulajdonképp csak rendelő és vizsgálati intézetek, nem arra valók, hogy ott a betegek gyógykezelés céljából elhelyeztessenek.

Ha most a diszpenzerek működését nézzük, az kétféle és pedig orvosi és társadalmi.

Az orvosi működés abban áll, hogy az intézeti orvos a rendelő óra alatt jelentkezőket megvizsgálja, róluk naplót vezet, nekik a betegség természetéről, fertőző voltáról oktatásokat ad.

A társadalmi működést pedig az jellemzi, hogy az intézet minden arra kétségtelenül rá szoruló szegény tüdőbetegeknek, esetleg azok családjaiknak is természetbeni segítyt ad. Utalványoz különféle tápszereket (hust, tejet, rizst, lisztet stb.) segélyez ágy és ruhaneműek osztogatásával stb. fertőtlenítéssel, lakáztisztító és gyógyszerek adásával is. Van végül minden diszpenzernek egy u. n. beteg látogatója. Ez egy humanus gondolkozású, a tüdővész elleni küzdelem szempontjából minden tekintetben képzett férfi vagy nő lehet, ki a neki kijelölt betegeket meglátogatja, meggyőződést szerzendő, hogy az előirt gyógyítást célzó és védekezést szolgáló előírásokat betakarják-e?

Ezzel rövid vázlatban, mondhatnám dióhéjban adtam a diszpenzernek, amaz intézménynek ismertetését, a mely hivatva van sok ezer, sőt milliókra menő fiatal életet a halál torkából kiszabadítani. Mert miként értekeztem elején említettem — évenként egy nagy háboru veszteségével ér föl, a tuberkulózis pusztítása s kik lelik nálunk is legnagyobb részben a gyászos halálukat e háboruban? A haza legszebb reményei: a legderekabb magyar honfiak s a legszebb honleányaink. Így pusztulnak hát mind évről-évre, s vajon szabad-e ezt tétlenül összetett kézzel néznünk? Bizonyára nem? Itt az idő, hogy végre mi is ébredjünk és cselekedjünk.

A megfagyott kucséber.

— Saját tudósítónktól. —

Temerin, 1914. jan. 27.

Bölcsen rendezte be Isten a világot és benne az emberi életviszonyokat is. Vannak mindenféle foglalkozású és szórakozású emberek. Vannak, akiknek szórakozása belenyulik a késő éjszakába. Vannak, s talán mindegyikünkön megesis olykor-olykor, hogy ha már idejében nyugovóra nem térünk, az alvó család iránti gyöngéd figyelemből háborítani nem akarjuk, s csak akkor vandlízunk haza, mikor már a többiek ébrednek.

Az volt a szerencsése a szegény Paska bácsinak, az egyik öreg kucseberünknek, hogy a szórakozásoknak éjjeli fajtái is vannak, mert különben aligha kínálgatná most a meleg maróniát. Az öreg ugyanis a hét egyik napján virradóra szokásos körutját befejezván, hazafelé tartott. Utközben azonban a szeszgőz nyomása alatt megsiklott a cipője, s ő azt hívé, hogy otthon a puha párnákon pihen, csendesen elszenderedett. Félig megfagyottan bukkantak rá könyörületes emberek, akik éji szórakozásukból indultak a másik korcsmába, s bár lakása a szomszédságban volt, elhurcolták a távolabbi kaszinóba. Sőt az egyik annyira önfeláldozó volt, hogy kosarát a nyakába akasztva cipelte utána.

Az öreg — természetesen — azért vitték a kaszinóba, hogy ott gondosabb ápolásban részesíthessék. Itt is vele forralt bort és teát, amitől az öreg, akinek csaknem az összes végtagjai megmerevedtek, nemsokára magához is tért, sőt haza is birt menni.

A mentők azonban afelett örömlükben, hogy egy emberéletet mentettek meg, vig áldomást írtak korá reggelig. Megérdemelnék az életmentőknek juttatni szokott kitüntetés önfeláldozásukért, amellyel az éjszakájukat fölládozták, de ez alkalommal — mint mondták — a kitüntetésre nem reflektálnak.

A topolyai fogyasztási adóhiány.

A topolyai bor- és husfogyasztási adóhiányról melyről már megemlékeztünk, a következő részletes adatokat jelentik Topolyáról:

Községünk 1907—10. években évi 27 ezer koronáért bírta a hus- és borfogyasztási adóbérlést, az első évben 9387 kor. 51 fillér, a 2. évben 7024 korona 22 fillér és a 3. évben 4658 korona 56 fillér volt a bevételi többlet. Az 1911—13. években az árenda 30 ezer korona volt s az első év 561 korona 50 fillér felesleggel, a második év 413 korona 61 fillér s a harmadik év 3149 korona 40 fillér deficitel végződött.

Hogy a hiány okára hogyan jött rá az előjáróság, hogyan lettek a hűtlen kezelők leleplezve, azt mult számunkban közöltük.

Az eddig konstátal hiány 8603 kor. 95 fillér. Bencsik Pál volt pénztáros egy 20000 koronáról szóló takarékpénztári könyvet tett letébe az előjáróságnál s az előjáróság a betétkönyvecskéről adott elismervényében kikötötte, hogy ezen 20000 koronából a Bencsik és Léderer Márk által okozott hiányokat fogja fedezni, de magát semmire sem kötelezte. S másnap a bűnügyi zárlat Bencsik vagyónára el is rendeltetett.

Amidőn ez megtörtént, Bencsik ügyvédje dr. Frank Károly u. ján beadványt intézet az előjárósághoz s a 20000 koronás betétkönyvet visszakérte azon a címen, hogy ő azt a bűnügyi zárlat elkerülése végett deponálta csak.

A tegnapi közgyűlésen dr. Cziráky Gábor a község ügyésze részletesen előadta az általunk fentebb is említett ügy állását, majd felolvastattak a Bencsik féle kérvényeket és az előjáróság által adott elismervény, felszólamlási jogot adtak dr. Frank Károlynak is, hogy az esetlegesen békés kiegyezést létesítsenek az anyagiakra nézve, de ez nem sikerült, mert dr. Frank csak az eddig megállapított 8603 K. 95 f. kifizetését ajánlotta meg, dr. Cziráky Gábor szerint pedig még egész garmada bárca vár összehasonlításra, amelyeknél a hűtlen kezelés több mint valószínű s így a hiány jóval több lesz.

Többek hozzászólása után a képviselőtestület egyhangulag kimondotta, hogy

I. Utasítja az előjáróságot, mikép az eddig már megállapított 8603 korona 95 fillért a 20 ezer koronás letétből haladéktalanul vegye ki,

II. a tényleges hiányt minél előbb állapítsa meg s

III. megbizta dr. Cziráky Gábor ügyészt, hogy az előjáróság és a borbizottság közbenjöttével egyezkedési tárgyalásokat kezdjen a volt kezelőkkel s ezt a képviselőtestületnek rövidesen jelentse be az előjáróság.

H I R E K.

A képviselőházból.

Pénteken váratlan fordulatot vettek a parlamenti események. Az ellenzék már kifáradt a sajtójavaslat elleni mesterkelt harcában s visszafojtott lélegzettel leste, az alkalmas pillanatot, hogy a sajtó egy részével szemben vállalt obligója alól kibujjék. Kapóra jött tehát a Désy-eset. Ezt a magántermé-

zetű személyes ügyet, melyet maga Désy azonnal lovagias térre terelt, tehát mint egyedül hivatott ő jelölte meg az elintézés módját, természetes medréből kiemelték s a megszokott botrányecó közben a parlament ülésterembe vonzolták. *Andrássy Rakovszky Zichy* (az Aladár) és *Vázsonyi* (a szabadalmazott purifikátor) a megsértett jogrend és becsület védelmére keltek. Az elnök egyideig csak nézte a mulatságot, vagy husszor figyelmeztette őket az ilyen viselkedés következményeire. A derék uraknak éppen ez kellett. Kéjes izgalommal várták a következőket, hogy már egyszer vége szakadjon a skriblereknak tett ígéretek farsztó beváltásának. Várakozásuk persze teljesült. Az elnök a házszabályok parancsolta köteleességét teljesítván, kivezettette a lázangó atyfiakat, köztük gróf *Andrássy Gyulát* is. Lett erre aztán gyerekes siránkozás, kókleri jajveszékélés, alakoskodó fölháborodás.

— *Andrássyt* kivezettetni! Ez hallatlan! Rögtön mártírkoszorút fontak a csudaember homloka köré s vitték az Ország-ház-kávéházba. *Andrássy* egy kávéházban! — ezt a világraszóló eseményt meg kell örökíteni. Ahány ellenzéki ujságíró volt, mind nyakon ragadta s megparancsolták neki, hogy ezt a historiai momentumot örökítsék meg a sajtóban. Az egyik a *Zeitban*, a másik a *Pressében*, a harmadik más külföldi lapban kovácsolta a vasat *Duci* gróf reklamozása érdekében. A kis *Ignotus* pedig a *Világ* vasárnapi számának első tárcájában *történelmi alakká* avatta, mert a nagy államférfiu szent lelkületét a kávéház közönséges levegőjével fertőzte meg.

Ilyen csudabogarakat tenyésztett gróf *Andrássy* kivezettetése.

A bácskai gárda dehogy sejtette a dél-előtti órákban, hogy a javaslat részletes tárgyalásával e napon végezni fognak. Leginkább a folyosón tartózkodtak s ott vitatták meg az aktuális vármegyei kérdéseket. Értékes anyagot adott nekik *Szemző István* főispán, aki Szegeden tanuló fiának meglátogatása után több napra Budapestre érkezett, ahol vármegyei és zombori városi ügyekben tárgyalásokat folytatott az egyes minisztériumokban. De egy kedves családi ünnepség is — a *Heinrich-féle* — lekötötte. Hosszas tanácskozása volt ez alkalommal báró *Vojnits Istvánnal* is. A főispán e sorok írója előtt ismételtelen kijelentette, hogy a lapoknak az ő személyével kapcsolatos hírei alaptalanok.

A képviselők közül többen *Latinovits Pált* keresték, aki azonban távol volt, mert Zomborban, illetve Ujvidékre utazott, hogy Bácsmegyei Agrártakarékpénztárnak a közgyűlést előkészítő igazgatósági ülésén elnököljön, azután pedig a Csajkáskerületi Takarékpénztár igazgatósági ülésén (melyet ezuttal Ujvidéken tartottak meg) részt vegyen.

Báró *Podmánczyk Endre Janiga János*sal és báró *Vojnits Sándorral* tanácskozott, de csak rövid ideig, mert valami az ülésterembe vonzotta, mintha csak megsejtette volna, az ülés folyamán erősen kell közreműködnie a közbeszólások speciális területén.

Szlezák Lajos Szutrély Lipót és *Evetovits János* színházi terveket szöttek.

Szombaton már a korai órákban tudtuk, hogy e napon már csak csonka ülés lesz, s ezt néhány napi szünet követi. A folyosói kaszinózásnak tehát, melynek központjában napok óta a főispán állott vége fog szakadni. Dr. *Pastrovits Iván*, aki a főispán hosszas távollétébe sehogysem tudott beletörődni, expresszvonaton sietett utána, de már csak kapuzárásra érkezett a folyosóra. Annyi ideje azonban volt még, hogy báró *Vojnits Istvántól*, *Evetovits Jánostól* és dr. *Konyovistól* hogylétüket számon kérje.

Báró *Vojnits Istvánt* az óbecsei deputáció fogadása foglalkoztatta. Az volt a terv,

hogy a küldöttség a díszpolgári oklevéllel érkezik Budapestre. De mert gróf *Tisza István*, aki az óbecseiekkel meg akar ismerkedni, ezen a napon közbejött akadályok miatt nem lehetett volna jelen, báró *Vojnits István* az óbecseiek feljövételének elhallasztása iránt telefonice érintkezésbe lépett *Dungyverszky* Bogdánnal, a kerület képviselőjével.

Dr. *Falcione Árpád* hosszasan tanácskozott a főispánnal. Az eszmecsere homlokterében két olyan városi ügy állott, mely már rég foglalkoztatja a zombori társadalom vezetőit, s melynek elintézése sürgössé vált. Kerényi kerületbeli dolgokról is tárgyaltak. Beszélgetéseket dr. *Hegedüs Kálmán* halasi követ zavarta meg, aki Kerényi kollegájához közeledvén, melegen gratulált neki az egyik bizottságban előadói minőségben kifejtett értékes munkálkodásáért.

Az ülésen jelen voltak még *Zákó Milán*, *Dungyverszky Gedeon*, *Janiga János*, *Szlezák Lajos*.

Szerdán az ujoncjavaslatot tárgyalták. *Simon* Referálása után *Polónyi*, ki az ellenzékiek közül egyedül volt jelen, behatóan és erőteljesen bírálta a javaslatot. Természetesen figyelemmel hallgatták, mert a »nagy ágyu« dörgése mindig érdeklődést kelt. A bácskaiak közül báró *Vojnits István*, *Latinovits Pál*, báró *Podmánczyk Endre*, báró *Vojnits Sándor*, *Evetovits János*, *Zsubory József*, *Szlezák Lajos*, *Zákó Milán* voltak jelen.

Május-bánat.

Az utcán népáradat zúg tova...
Leányok, ifjak, szépek, halaványak
Mennek az élén. Férfiak sora
Lép a nyomába a sok száz leánynak
Ezrével is tán. Vörös lobogó
Szárnyal előttük fenn a levedőbe;
Ünnepi arccal, láztól dobogó
Szívvel haladnak utána, előre!

Május van most is. Mint már annyiszor...
Ragyg az ég, tündöklék rajt' a nap.
A légben fecske száll, pacsirta szól;
Az orgonák fehéren nyílnak
Az udvarokban. S merre zúg tova
Vörös lobogó alatt a menet,
Rájuk köszönt a fehér orgona,
A piros szegfű mind rájuk nevet.

És zeng az ének hévvel ajkukon.
Dalolnak a halavány, ifjú lányok
S a sok kis apró, puha lábnyomon
Dalolva megy a férfinép utánok,
A foradalmi dalt éneklé ajkuk,
Tüdejük tágul, szívük feldobog,
És kipirul halvány, sápadt arcuk,
Bár nincs köztük egy se, ki mosolyog...

Pedig május van. Ragyg a világ.
Még a gyarak füstje sem oly setét,
Májuskor és napsugár csillan át
A bánya fölött, holfárad a nép.
Május van. Ésők, mint már annyiszor,
Ünnepet ülnek, világ-ünnepet;
Ajkuokról egy szebb jövő dala szól:
Ez ünnep ha mindenkié lehet;

Ha majd lehet!... Májuskor május-bánat
Fogja meg a szívet mindanyinák...
A május elszáll, Fehér orgonának
Hónapja mulik, máslesz a divat.
Piros szegfű és vörös lobogó
Ma még erősnek, szépnek látja őket,
De látja-e a sokszor ujhodó
Május majd mind a ma még ünneplőket?!

Leányok, ifjak, szépek, halaványak
Meddig éneklék a jövő dalát?
Mikor hullnak el rabjaként a gyárnak,
Mint elhullnak a fehér orgonák?
És férfiak kik bátrak és erősek,
Meddig járnak még így ünneplő-sorban;
Meddig huzzák az igát s ha kidőlnek,
Találkozásuk lesz-e egy szebb korrall?

Május van. És a vörös lobogó
Szárnyal fenn a levegőbe';
Ünnepi arccal, láztól dobogó
Szívvel haladnak utánna, előre!
Leányok, ifjak, szépek, halaványak
Pirosajkán cseng a jövő dala;
Arcukra felhőt lop a május-bánat —
Örök május megjössz-e valaha?!

HORTHY ISTVÁN.

Január.

Az ablaktáblákon jégvirágok, az ereszekon jégcsapok, az embereken prémes bundák, bélelt cipők, flanell ruhák, boák, muffok és Jaeger ruháneműk. És piros orrok, nátha, köhögés, influenza. Hó és jég, Nagy fa- és szénszámlák. Korcsolyázás, ródlizás, szánkázás. A kályhákban vigan ropogó tűz. A kémények bősziúlen füstölnek. És hideg, nagy hideg. A hőmérő majdnem állandóan a 0 fokon ulul mutat. Amin nincsen semmi különös, Hiszen tél van. Január.

Ezzel a hónappal bucsut mondtunk az ó évnek. Nagyon szívesen hagytuk el az 1913-as esztendőt, mert bizon nem sok örömet hozott. A Balkánon dörögtek az ágyuk és ropogtak a fegyverek. És folyt vér, sok. Nagyon sok. Bennünket is felzavart ez a véres kavardás odalenn a mi hadköteles fiainkat is elvitte a parancsoló kötelesség a meleg családi tűzhelytől, le a hideg, vészjűslő határra. — Itt benn pusztított az árvíz. A rossz gazdasági viszonyok csakugy sőpörték a serdülő, a kezdet nehezégeivel küzdő vállalkozásokat. Pangott minden. A kereskedelem és az ipar stagnált. És mikor aztán a puskaporos levegőbe az új béke napsugára derített fényt akkor egy új rém jelentkezett, a kolera. A bácsme gyei iparosok nagy reménnyel várták az őszi vásárokat. És akkor a kolera veszedelem véget vetett ezeknek a reményeknek is. Csupa csalódás, vész és pusztulás volt az ezerkilencszáztizenhárom esztendő. Eh! hagyjuk! Elment... minék a multon sopánkodni? Hiszen előttünk a jövő! hátha az jobbat hoz?

A tavalyi farsang nagyon szomorú farsang volt. Alig szólt a zene a báltermekben. A fiatal-ság jó nagy része a rideg kaszárnyákban töltötte a farsangi időt, a gazdasági válság béklőt rakott a zsebekre. És otthon maradt mindenki. Az idén aztán van alkalom pótolni a tavalyi szomorúságot. Az idén lehet mulatni. Az újságok hasábo-kat hoznak a mulatságokról, a boldog mamák reményekkel öltöztetik az eladó leányokat, a fia talemberk gárdája vigan szedi elő a frakkot, az idén mulatunk! Itt a farsang! Tessék mulatni!

Piukovich József az Országos Casinó igazgatója. Piukovich József nagybirtokos, volt orsz. képviselőt, a szabadkai közélet egyik kiváló, különösen kulturális téren sikerrel működő tagját a budapesti Országos Casinó egyhangulag igazgatójává választotta. Az új igazgatót a szokásos banketten *Wekerle* Sándor, aki az alkalmi szónoklatot tartotta, nagyhatású beszédben köszöntötte.

Házasságok. *Potz* Antal belügyminiszteri segédfogalmazó, csikvármegyei főispáni titkár eljegyezte szacsvai és esztermei *Szacsy* Nellit.

Rajcsevits István csurogi kereskedő eljegyezte *Sztojadinovits* Lyubicát.

Polacsek Jakab zentai vaskereskedő eljegyezte *Weiner* Mariskát.

Jegyespárak figyelmébe ajánljuk *Hoffmann Mihály* özvegye 40 év óta fenálló butorgyárát Szabadkán.

Egyházközségi választások. A *cservenkai* ág. hitv. ev. egyházközség szokatlanul kevés érdeklődés mellett tartotta meg — mint levelezőnk írja — január hó 25-én évi közgyűlését, melyen ugy az előterjesztett 1913. évi zárszámadást, mint az 1914. évi költségvetést tudomásul vették. Ugyanezen közgyűlésen ejtetett meg az egyházközségi felügyelő és másod felügyelő választása. Felügyelővé az immár tizenkét éven át áldásosan működő *Lelbach* Péter, nagybirtokos választott meg egyhangulag és nagy lelkesedéssel újra, másodfelügyelő lett kevés szótlóbsággal *Kuhn* Keresztély, magánzó.

Az időjárás Bácsborsódon. Bácsborsódról írják nekünk: Folyó hó elseje óta több ízben havazott 30—35 cm. magassága hó borítja a földet. Így a fagy, mely utóbb 18—20 fokra emelkedett, nemárt a vetéseknek. A szőlő szemek is teljesen épek.

A zombori Rákoczi szoborbizottság az utolsó ülését dec. 17-én tartotta Zomborban. *Vértesi* Károly elnök a szoborügy véglegzését adta elő. *Vujevics* Alajos pénztárnok jelentette, hogy Zombor város a napokban utalványozta ki azt a megszavazott 651 kor. 58 fillért, melyből a hátramaradt leleplezési költségek utolsóját is kifizette. *Szondy* Mátyas bizottsági tag jegyzőkönyvbe igatni kéri a tisztviselők érdemeinek elismerését. *Zsulyevits* Ernő alelnök hozzászólása után, buzgó munkálkodásukért köszönetet és elismerést szavaztak *Vértesi* Károly elnöknek, *Vujevich* Alajos pénztárnoknak, *Trencsény* Károly titkárnak, *Buday* Gerő rendezőnek. Az elnök köszönetet mondott a tisztikarnak és szoborbizottságnak a támogatásért, munkamegosztásért. Az iratokat s a pénztárkönyvet, mely az adakozók névsorát is magában foglalja, a Történelmi Társulat muzeumában helyezték el. Az emléklapok megmaradt példányait a tanuló ifjúság között osztják szét. A szoborbizottság feloszlott, tagjai meghatóan bucsuzkodtak.

Vadászat Bácsbokodon. A bácsbokodi vadásztársaság — mint nekünk írják — f. hó 22-én tartotta második körvadászatát, mely alkalommal 94 drb. nyul és 2 róka került terítékre.

Új cégek. Bácsme gyében ujabban eme cégalakulások történtek:

Szabadka, Lengyel Ármin kereskedelmi irodája.

Zenta, Flesch Márton utóda fakeskedése (Tulajdonos *Spitzer* Henrikné. Cégvezető *Spitzer* Henrik.)

Petróc, Dudás János komlóbizományos.

Temerin, Ifj. Heinrich Lajos vegyeskereskedése.

Szabadka, De Negri és társai cementgyára. (Tulajdonosok *De Negri* János, *Molcer* Sándor és *Kládek* Lukács.)

Újvidék, Délmagyarországi őrző és biztonsági vállalat fiókja *Marosi* Bosokán és *Kohl*.

A borotai gyilkosság. Borotán néhány hónappal ezelőtt meggyilkoltak *Czobor* Mihályt. A tettel *Tóth* József tatabázi lakost gyanúsították, aki ellen meg is indították a bünvádi eljárást. Az esetet hétfőn tárgyalta a szabadkai törvényszék mely a vádlott *Tóthot* bizonyíték hiányában fölmentette.

Színészet Csonoplyán. Rónafi Henrik 18 tagból álló színtársulata a napokban — mint nekünk írják — Csonoplyára érkezett ahol a *Limonádés ezredessel* kezdte meg előadását.

Halálos végű szerencsétlenség. A cservenkai cukorgyárban a múlt héten — mint levelezőnk írja — ismét nagy szerencsétlenség történt. Közvetlenül az esti 6 óraker végbement munkás felváltás előtt megrepedt egy gépcső s az ebből kiömlő forró gőz öt munkást leforrázott, kik olyan súlyos sérüléseket szenvedtek, hogy hármat a legközelebbi vonattal a szabadkai köz-kórházba szállították, kik közül *Hopp* Károly, 51 éves napszamos másnap súlyos sebeibe belehalt. Két másik súlyosan sérült még mindig élet halál között lebeg. — A mulasztás feiderítése végett megindult a szigorú vizsgálat ugy a gyári igazgatóság, mint a hatóság részéről.

Március 15. Zomborban. A Március 15. Ünnepelet Rendező Állandó Bizottság most tartotta meg az idei első ülését, melyen *Vértesi* Károly elnökölt. Abban állapotott meg a rendező bizottság, hogy a szabadság ünnepét az eddigi keretben tartja meg, azon külömbiséggel mégis, hogy a róm. kath. templomban tartandó isteni tisztelet után nem a Schweidel-szoborhoz, hanem a Rákóczi-szobrához történik a felvonulás. Az ünnepi beszédet *Horváth* Dezső tanár mondja a városháza nagytermében. Hazafias költeményeket szavalnak *Krieg* Margitka és *Jámbor* Béla. A bizottság a megüresedett állásokra nézve kiegészítette magát. Beválasztották: *Dr. Major* Károly főgimnáziumi igazgató, *Baumann* Antal polgári fiúiskolai igazgató, továbbá *Szemes* József ipar-testületi elnök, *Jámbor* Béla tisztviselő, *Spitzer* Sándor kereskedő, *dr. Müller* János ügyvéd, és *Horváth* Dezső jegyző.

A zentai városi közgyűlésén különös eset történt. *Politzer* Leó, aki *dr. Engelmann* Jenő adai nagybirtokos megbízásából gyakorolja a városi bizottsági tag jogait, hónapokkal ezelőtt kissé lármás viselkedést tanúsított, amiért a közgyűlés széksértés címén rendbírsággal sújtotta. A vármegye ezt a határozatot feloldotta. Zenta városnak a napokban tartott közgyűlése — mint nekünk írják — ezt a vmegyei határozatot a polgármesterre való tekintettel tudomásul vette ugyan, de egyben elhatározta, hogy *Politzert* nem engedi be a közgyűlési terembe mindaddig, míg a rendbírságot le nem fizeti. Hát ehez a határozathoz szó fér. A közgyűlésnek joga lett volna a vármegye határozatát megfélebbezni; de ha tudomásul veszi, akkor *Politzert* ki nem tilt-hatja.

Kereskedelmi miniszteri kinevezés. *Dr. Monaszterly* Sándort, aki nem rég kitűnő képesítéssel szerezte meg a jogtudóri oklevelet, a kereskedelmi miniszter segéd fogalmazóvá nevezte ki.

Halálozások. Özv. *Jorgovits* Sándorné Baján meghalt.

Spitzer Henrik zentai fakeskedő neje a napokban Bécsben operáció következtében meghalt. Holttestét Zentára szállították, ahol e hó 25-én nagy részvétellel temették el.

Idősb *Wellisch* Géza bajai kereskedő a napokban agyszélhűdésben meghalt.

Braun Izsó zentai fűszerkereskedő, ki ellen büntető eljárás volt folyamatban meghalt.

Erzsébet-szobor Zomborban. Az Erzsébet királyné szoborbizottság — mint levelezőnk írja — január 23-án látogatott ülést tartott *Vértesi* Károly elnöklésével. *Vujevich* Alajos pénztárnok ismertette a pénztár állapotát, a mely szerint 15864 korona áll már rendelkezésre. A szoborbizottság hölgytagjai kérték fel alkalmas időben a szoborbizottság javára mulatságot rendezni. Kamjonkai legifjabb *Szemző* Istvánné főispánnét védnöknek, Kamjonkai legifjabb *Szemző* István főispánt pedig a szoborbizottság t. b. elnökének választották meg. *Dr. Fehér* Lőrinc polgármestert és *Kaczvinszky* Kálmánnét szoborbizottsági tagokká választották. Elnök bemutatja a fémtollakat, melyeket egy zombori cég árusít 50%-kal a szoboralap javára. Örvendéjesen vették tudomásul. Az adakozás folyik s a bizottság buzgókodik, hogy a fehér márvány szobor mielőbb felállíttassék.

A csurogi Casino a napokban tartott közgyűlésen elnöké *Hajduschka* Ignácot választotta meg.

A bajai kosarasasszony. A Bajai Hírlap írja: Szenzációs ügyben nyomoz a bajai rendőrség egy szekszárdi feljelentés alapján. A szekszárdi rendőrkapitányságnál ugyanis tegnapelőtt jelentést tett N. R. 21 éves bajai cselédány, hogy őt egy bajai kerítőnő szekszárdi roshírű ház részére valami 30 koronáért megkerítette. A szekszárdi rendőrség átirata folytán Oltványi István rendőrfogalmazó erélyes nyomozási vezetett, a melynek eredményeképp szenzációs adatokat derített ki. A nyomozás szálai ugyanis egy közismert bajai kerítőnőhöz vezettek, akinek nevét egyelőre a nyomozás teljes befejezéséig el kell hallgatnunk. A rendőrség megállapította, hogy N. R. t. tényleg ez a főlvégi kosaras-asszony kerítette meg. A kerítőasszony már hosszabb idő óta folytatta üzelmét s a bajai facér cselédleányok elcsábítása körül jelentős eredményeket ért el. A rendőrség a kerítőasszonyt, bár a nyomozás már eddig megállapította bűnösségét, még nem tartóztatta le, mert állandó lakása van.

A szem és annak ápolása cimen érdekes és tudományos felolvasást tartott *Palánkán* *dr. Ilg* Fede ottani orvos. Sokan hallgatták az előadó alaposan szakszerű frjtegetéseit.

Villamos mentőkészüléket talált föl *Atanoczkovits* Tivadar felsőkaboli aljegyző. A készülék az újvidéki villamos részvénytársaság a napokban kipróbálta s a célnak megfelelőnek nyilvánította. Szakszemponctól *Aron* Dezső mérnök, a jőnevű *Aron* és *Molnár* féle szabadalmi iroda társtulajdonosa mutatta be a technikai és közbiztonsági előnyöket. Az ügyes találmányt — mint nekünk írják — legközelebb alkalmazásba veszik.

Gondnokság alatt. Elmebetegség miatt gondnokság alá helyezték *Bogojevits* Emilia *kulai*, *Jozits* Kálmán zombori lakost.

Csőd Zomborban. *Gergurov* György zombori kereskedő ellen elrendelték a csődöt. *Dr. Masirevits* Sándor ottani ügyvéd a tömeg-gondnok.

Súlyos baleset Paripáson. Paripási levelezőnk írja: E hó 27-én délelőtt *Duhatsék* Henrik iparos a községházán gőzfűrésszel fát aprított. Hogy gyorsabban menjen a munka, fellépett a fűrés asztalra, hogy kényelmesebben jusson a hasábfához. A nagy hideg következtében, mely most, eléri néha a 16° Celsius is, — zuzmarás lévén a fűrés asztal, azon megcsuszott és oly szerencsétlenül esett el, hogy a körfűrész jobb lábának három uját egy pillanat alatt leszlette.

Állandó mozi Paripáson. Paripási levelezőnk írja. Az idők modern szele a periferiákat is kezdi érinteni. Nemcsak Budapesten látni lép-ten nyomon mozi színházakat, de a vidék is kezdi utánozni a mi fővárosunkat. A paripási casino vendéglőse *Péter* József a közel multban állandó mozit rendeztetett be magának, mely elég jól látogatott. Már volt két *Asta* *Nilsen* esténk is. A mozit a *Pathé* Freres cég szerelte fel a legújabb és legjobb gépekkel, — ugy, hogy az előadások mi kívánni valót sem hagynak fenn.

Az apatini erdőhivatalhoz a földművelésügyi miniszter Molnár Imre máramrosszigeti főerdőmérnököt főnökhelyettesi minőségben áthelyezte.

A bajai tűzoltó-egylet elnöke Ertl István, kinek vezetése alatt nagy arányokban és erőteljesen fejlődött ez az életrevaló testület, erről az állásáról lemondott. Az egylet tagjai — mint nekünk írják — mindent elkövetnek, hogy népszerű elnököket továbbra is megtartsák.

A paripási községi orvos nyugdíjaztatása. Ivencz Ferenc Paripás község orvosa, — mint levelezőnk írja — 54 évi orvosi működés után mint halljuk nyugalmába vonulni készül. Harminc éve, hogy Paripáson köznevelégre tölti be a községi orvosi állást. Tudvalevőleg az orvosi nyugdíjintézmény még oly fiatal, hogy Ivencz doktor oly aránytalanul kis mértékben részesül annak áldásából. Mozgalom van tehát Paripás községben folyamatban, hogy a község a csekély nyugdíjat oly módon akarja kiegészíteni, hogy orvosának gondtalan nyugalmat biztosítson. E nemes elhatározás, — melynek nyomán a tett következik — önmagát dicséri.

Amerikai pénz. A Bácsmegeyből Amerikába kivándoroltak között vannak olyanok is, a kik régi hazájukról és itt maradt övéikről meg nem feledkezvén, azokról a messze távolból is gondoskodnak, s megélhetésükre állandóan nagyobb összegeket küldenek. A múlt esztendőben 94,000 korona érkezett Amerikából. A kivándorlónak sok hátránya közt tehát ez a kis előnye is megvan.

MULATSÁGOK.

A Zombori Sportegylet Bálja, melyet február 1-én tartanak meg, rendkívül sikerültnek ígérkezik. Az estély érdekeinek előmozdítására Szemző István főispán és dr. Falcione Árpád orsz. képviselő közt a képviselőház szombati ülésén megbeszélés történt. A rendezőség szokatlanul széleskörű tevékenységet fejt ki. Már eddig is több mint 1500 meghívót küldtek szét. Az állandó vigalmi iroda Széchényi-körut 10 sz. a van.

A gádori tűzoltóegylet február 1-én műkedvelői előadást és táncvigalmat rendez. »Az új tűzoltó« című bohózat kerül színre. Utána pedig »Michel a fotografusnál«.

A katymári iparoskör február 1-én a Nopper Gáspár-féle vendéglőben táncestélyt rendez. Tombolajáték is lesz.

A bajai iparos ifjuság e hó 17-én tánc- és műkedvelői estélyt rendezett, mely fényesen sikerült. Minden szereplő kiünöndően játszott. Ezeknek és a rendezőknek Csizmár tanító mondott köszönetet.

A zentai izr. nőegylet e hó 17-én jól sikerült estélyt rendezett, melyen nagy és előkelő közönség vett részt. Az összes szereplők előadását zajos tetszéssel kísérték. A műsor kiemelkedő pontja volt Polgár René hegedűjátéka.

Az újvidéki izr. nőegylet a napokban igen sikerült estélyt rendezett. Ada Adrien gyönyörű énekével nagy élvezetet nyújtott. Ugyazintén Dietzl Oszkár zongorajátékával és Regényi Kálmán hegedűjátékával is.

Az újvidéki tűzoltóság mátházi Matkovits Béláné védnökségével február 1-én tombolával egybekötött táncestélyt rendez az Erzsébet-szállóban.

A madarasi polgári olvasóegylet táncmulatsággal egybekötött műkedvelői előadást rendezett e hó 24-én. Megnyitónál Fekete Aranka énekelt magyar dalokat, hegedűn kísérte Sebestyén Jenő. A tiszta csengésű kellemes hanghordozással énekelt magyar dalok az előadó tehetségéről ének tudásáról tesz bizonyosságot, mit a jelenlevők zajos hosszantartó tapsal viszonzoltak. Második számnak volt előadva »Beszéljen a mamával« című egy felvonásos vígjáték. Szereplők voltak: Fekete Aranka, Balázs Margitka Rapcsák Veronka, Borics Béla, Sebestyén Jenő, Szlávik István. Szimpatikus modorokkal alakításukkal nagyszerűen megfeleltek, s a hallgatóság tetszését vívták ki valamennyien. Ezt követte Sebestyén Jenő felolvasása: »A nők angyalok«-ról. Fejtegetését feszült figyelemmel hallgatták s a jelenlevő földi angyalok tetszését, vonalmát nyerte el érte. Az utolsó szám volt: »A villamos kocsi« egy műsoron kívüli, miért a jánoshalmi fiatal vendégek kaptak sok tapsot mint előadók. Megelégedetten, kellemes estélyt élvezve, tetszések nyilvánításával ért véget a műkedvelői előadás, mit a reggelig tartó tánc követett.

Kaliko bál Palánkán. A palánkai leányok folyó évi február hó 8-án kaliko bált rendeznek a palánkai Casinó összes helyiségeiben. A bálányai tisztségre dr. Nagy Ákosnért kérték fel. A kaliko bál rendezői: Bernheim Elza, Bikár Mária, Eisenhut Anna, Eisenhut Adi, Hondl Blanka, Kanyó Etus, Kármán Irma, Kreutz Mariska, Kreutz Józsa, Kugler Stefi, Róth Stefi, Schannen Macuka. — A palánkai leányok bálja iránt állalános az érdeklődés, nemcsak Palánkán, hanem a vidéken is. A nagy érdeklődésből ítélve ez lesz a farsang legsikerültebb estélye. A bál tiszta jövedelmét jótékony célra fordítják. A bálon Ritter Gyula újvidéki cigány zenekara muzsikál.

Az első újvidéki munkásegylet febr. 15-én táncestélyt rendez, betegsegélyző pénztára javára.

A palánkai kereskedelmi ifjak február 7-én a Reiter-szállodában táncestélyt rendeznek. Belépőjegyek személyenként 1 K. f., családonként 4 Kor.

A topolyai hölgyek e hó 31-én piknik-estélyt rendeznek, mely sikerültnek ígérkezik.

A temerini ipartestület febr. 1-én a Kovács-féle vendéglőben táncestélyt rendez. Belépődíj személyenként 1 kor., családonként 2 K. 60 fill.

KÖZGAZDASÁG.

A topolyai községi gazdakör a napokban tartott közgyűlésén a tisztikart alakította meg: Tomik János elnök, Kisimre János alelnök: Dr. Zsiros Aladár ügyész, Kovács K. József titkár, ifj. Kisimre János pénztáros, Kucsera István könyvtáros, Apró Márton könyvtáros, Morvai Ferenc könyvtáros, Fekete János, Fontányi Antal, Juhász Mihály, Fekete Mihály, dr. Mannheim Ármán, dr. Mészöly István, Glimber József, Rácz Pál, ifj. Pataki István, ifj. Pataki Pál, Rácz György, Dósa Antal, Morvai János, Siska István, Tóth-isaszege István, Palásthy István, Siska Mihály, Györy Imre, Pataki Kálmán, Vojcsena József, Vojcsena János, Bódy György számvizsgáló, Rábitovszki András számvizsgáló, és Vojcsena István számvizsgáló.

A lónak marhalevél nélküli értékesítése. A hatásköri bíróság döntése szerint a lónak marhalevél nélküli vétele és tovább eladása az 1888: VII. t. cz. 154. §-ának a) pontjában körülírt állategészségügyi kihágás ismérvével bír és miatta az eljárás a közigazgatási hatóság hatáskörébe tartozik.

Lószállítás Oroszországba. Az orosz hadsereg lószükségletének fedezésére már hetek óta az orosz hadügyminiszterium megbízottjai tartózkodnak Szegeden, kik százsámra vásárolják a lovakat s küldik vasuton Oroszországba. A bizottság 120—150 ezer koronáért vásárol s a lókereskedők felkutatnak széles környéken minden lovat, hogy azt az oroszoknak eladhassák.

Juhhimlő. Ujpalánkán ezidőszertint juhimlő járvány van.

Rüskör. Csurog, Péterréve, Kiskér községekben rühkörjárvány van.

Az óverbázi gazdakör a napokban tartotta közgyűlését Kiss Gyula jegyző elnöklésével, akit újból elnökké tettek meg. Hatásos beszédben köszönte meg a bizalmat.

Szerkesztői üzenetek.

H. G., Regőce. Sajtóhiba volt. Mindkét bizottságba Lollock Alajost választották be.

H. V., Bácskossuthfalva. Azt a cikket már a múlt héten leadtuk, de az utolsó pillanatban közbejött technikai akadály kiszorította a lapból.

S. I., Bácsszentiván. E hó 22-én postára tettük. »Halászok dala.« Alkalmilag közölni fogjuk.

Sz. M. Bezdán. Megkaptuk, de még nem intézkedhettünk.

D. Gy., Újvidék. Van, de nem igen buzgólkodik.

S. Z-n. Amint annak idején megtutuk.

Sch. M., Béreg. Ime egy harmadik cég: Fábrián József Székelyudvarhely. A múlt számban megüzent egyik cégnek lakóhelye Zágráb.

S. M., Baja. Nem időszert: Majd később.

O. N. Szabadka. Tévedés történt. Ugy van, amint ön írja. Bocsánatot kérünk.

»Vége legyen.« Mi is azt üzenjük önnek, mert az ilyen versek olvasására nincsen időnk.

»A tanítókért.« Alkalmilag leközzöljük.

W. A. Zombor. Ha a helyzet ilyen marad, akkor a jövő hó közepén.

Sportegylet, Zombor. Az estélyről szóló tiszteletjegyet zombori levelezőnkhez juttattuk.

G. M. Debrecen. Budapesten tartózkodik.

B. I., Érkávás. Szerdán postára tettük.

L. M., Topolya. Nem intézkedhetünk.

M. Gy., Topolya. Kéréme kissé furcsa. Ha szolgálatainkat igénybe akarta venni, miért nem látogatott meg bennünket?

Meghívó.

A „Bajai Takarékpénztár“-nak

1914. február 8-án d. e. 9 órakor saját helyiségében tartandó:

rendes közgyűlésére.

A közgyűlés tárgyai:

1. A zárszámadások és mérleg betérjesztése és azok tárgyalása.
2. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése a lefolyt üzletéről.
3. Az igazgatóság és felügy. biz. részére a felmentvény megadása.
4. Igazgatósági előterjesztés.
5. Négy igazgatósági, egy felügy. biz. rendes tag megválasztása.
6. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes tag kiküldése.*

Baja, 1914. január hó 23.

Szutrély Lipót s. k.,
vezérigazgató.

*Kivonat az alapszabályokból.

12. §. A közgyűlésen részt vehet minden részvényes, ha a közgyűlés hirdetőit, illetve egybehívását megelőző év december hó 31-ig az intézet részvénykönyvében saját nevére átírt részvényvel bír és azt legkésőbb 3 nappal a közgyűlés előtt az igazgatóságnál térítvény mellett letéteményezi; ha ezt tenni elmulasztja, szavazati jogát a közgyűlésen nem gyakorolhatja. (5. §.)

FIGYELEM!!

Egy feltűnést keltő törvényileg védett újdonság, mely évenként 10—15000 koronát jövedelmez Bácsbodrog vármegyére kiadó.

A kihasználási joghoz 3—5000 korona befektetés szükséges, mely összeg azonban már lekötött üzletekkel biztosítva van.

Ajánlatokat »Az alkalom kihasználandó« jelíggel e lap kiadóhivatala továbbítt. 2—3

Az egész vármegye tudja már,

hogy

Soós Károly
artézi fürdője
Óbecsén

az egészségesnek és a betegnek egyaránt kincset ér.

Üdit, frissit, erősít! Az elpetyhült testben az elsőfürdés után friss vér kering.

Gőz- és kádfürdők. Tiszta, csinos, új berendezés.

Kedvezményes jegyek! A legjobb időbeosztás

Meghívó.

A Csajkáskerületi Takarékpénztár R.-T. Titelen
folyó évi február hó 10-én délelőtt 10 órakor tartja az intézet helyiségében

IX-ik rendes közgyűlését,

melyre a t. részvényesek tisztelettel meghivatnak.

Tárgysorozat :

1. Az igazgatóságnak a lefolyt üzletéről való jelentése.
2. Az igazgatóság által előterjesztett zárszámadás és a nyereség hovatartozása tekintetében tett indítványa.
3. A felügyelő bizottság jelentése.
4. Az igazgatóság és felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása.
5. A megüresedett igazgatósági tagok és felügyelő bizottsági helyek betöltése.

Ama tisztelt részvényesek, kik szavazataikat a közgyűlésen gyakorolni óhajtják, sziveskedjenek részvényeiket az alapszabályok 11. §-a értelmében a közgyűlés napját megelőzőleg 3 nappal az intézet pénztáránál, vagy a Magyar Agrár és Járadékbanknál Budapesten, vagy a Bácsmegyei Agrártakarékpénztárnál Zomborban, vagy a Délvidéki Közgazdasági Banknál Szabadkán elismervény ellenében letenni, mely elismervény belépő jegyül is szolgál.

Vagyon.

Mérleg számla.

Teher.

	K	f	K	f		K	f	K	f
Készpénz			28522	05	Részvénytőke			200000	—
Váltók:					Tartalékalap			104000	—
Személyi váltók	604527	59			Takarékbetétek			1374818	16
Jelzálogilag biztosított váltók	976435	—	1580962	59	Visszszámított váltók			189645	—
Jelzálogos kölcsönök			716573	99	Engedm. jelzálogos kölcsönök			417196	91
Folyó számla adósok			145344	24	Folyó számla hitelezők			78492	39
Ingatlanok			749	93	Kifizetetlen osztalék			86	—
					Be nem fizetett tőkekamat adó			2923	99
					Átmeneti kamatok			50952	76
					Nyereség:				
					Áthozat	2965	20		
					Tiszta nyereség	51073	29	54038	49
			2472153	70				2472153	70

Titel, 1913. december 31-én.

Dimitrievits Zsivoin s. k.,
pénztáros.Maugsch Lajos s. k.,
főkönyvelő.

A Csajkáskerületi Takarékpénztár Részvénytársaság igazgatósága:

Dr. Mikosevits Kanut s. k.,
Latinovits Pál s. k.,
Dr. Schóber Béla s. k.,Szemző János s. k.,
elnök.
Dr. Szegő Géza s. k.,
Lányi Mór s. k.,Dr. Benedek Jakab s. k.,
Markovič János s. k.,
Princz Károly s. k.,

Megvizsgálta és helyesnek találta,

Titel, 1914. január 19-én

2—1

a felügyelő bizottság:

Balla Hugó s. k.,

Szabó Lajos s. k.,

Vágó Vilmos s. k.,

Meghívó.**A „Kishegyesi Keresztény Hitelszövetkezet“
XIII. rendes közgyűlését**

Kishegyesen 1914. évi március hó 8-án délután fél 4 órakor saját hivatal helyiségében fogja megtartani, melyre a t. c. részvényesek meghívatiak.

Tárgyak:

1. Mult közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1913. üzletév eredményéről a számadások betérjesztésével.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
4. A tiszta nyereségnek hova fordításáról való intézkedés.
5. Jelentés tétel a VIII. csoport mikénti felosztásáról.
6. A IX. csoport felosztásáról való intézkedés.
7. Egy felügyelő-bizottsági tag választása.
8. Esetleges jelentések, indítványok.

Elnökség.**Vagyon Zármérleg és Vagyon kimutatás 1913. december 31-én. Teher**

F. k. sz.		Kor.	fill.	F. k. sz.		Kor.	fill.
33	Pénzkészlet.....	5080	12	35	Üzletrészekre befizetett.....	29773	60
34	Felszerelés 20 % leírás után.....	128	80	36	Takarék: betétek.....	77858.09	
37	Üzletrészekre adott előleg.....	5023	—		tőkésített kamatok.....	3543.17	
38	Kezességi hitel kölcsönök.....	72912	—	40	Tartalék alap.....	81401	26
39	Jelzálog kölcsönök.....	35911	—	41	Betétek után kifizetendő 10 % adó.....	2340	60
14	Hátralékos kamat.....	258	82	20	Előre felvett kamat.....	171	44
16	Értékpapír számla.....	100	—	193	Tartalék nyereség osztalék.....	764	14
				193	Folyó évi nyereség.....	3405	58
						1557	12
		119413	74			119413	74

Kishegyes, 1913. december 31-én.

Szokolovits István alelnök.
Papp Károly ig. tag.

A »Kishegyesi Keresztény hitelszövetkezet« igazgatósága:
Balassy Endre elnök.
Kiss Adamov Miksa ig. tag.
Szokolovits János ig. tag.

Mátyus Lajos alelnök.
Szokolovits Péter ig. tag.

Jelen zármérleg és vagyon kimutatás a keresk. törvény és alapszabály értelmében helyesen van felállítva.

Kishegyes, 1914. január 22-én.

A »Kishegyesi Keresztény Hitelszövetkezet« felügyelő-bizottsága:

Ács Ferenc f. b. t.
Bódy Máté f. b. t.

Merta Alajos elnök
Deli István f. b. t.

Frindik András f. b. t.
Kalapáti János f. b. t.

Nyereség és Veszteség számla. Veszteség

F. k. sz.		Kor.	fill.	F. k. sz.		Kor.	fill.
11	6 % kamatokból.....	5945	58	20	Betétek után tőkésített kamat.....	3543	17
23	2 % kezelési díjakból.....	2104	93	19	Betétek után kifizetett kamat.....	42	53
13	Késedelmi kamatokból.....	714	60	17	Állami és községi adó.....	670	12
				18	Kezelési költség.....	2526	34
				34	20 % leírása felszerelésekben.....	32	20
				41	10 % adóba.....	393	63
				193	Egyenleg mint nyereség.....	1557	12
		8765	11			8765	11

Kishegyes, 1913. december 31-én.

Szokolovits István alelnök.
Papp Károly ig. tag.

A »Kishegyesi Keresztény hitelszövetkezet« igazgatósága:
Balassy Endre elnök.
Kiss Adamov Miksa ig. tag.
Szokolovits János ig. tag.

Mátyus Lajos alelnök.
Szokolovits Péter ig. tag.

Jelen nyereség és veszteség számla keresk. törvény és alapszabály értelmében helyesen van felállítva.

Kishegyes, 1914. január 22-én.

A »Kishegyesi Keresztény Hitelszövetkezet« felügyelő-bizottsága:

Ács Ferenc f. b. t.
Bódy Máté f. b. t.

Merta Alajos elnök
Deli István f. b. t.

Frindik András f. b. t.
Kalapáti János f. b. t.

MEGHIVÓ.

A Jánoshalmi Takarékpénztár Részvénytársaság folyó 1914. évi február hó 8-án délután 2 órakor az intézet helyiségében 29-ik évi rendes közgyűlését

tartja, melyre részvényeseit tisztelettel meghívja.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése, a mérleg és nyereség felosztás jóváhagyása és a felmentvény megadása.
2. 5 választmányi tagnak, továbbá 3 felügyelőbizottsági tagnak 1 évre titkos szavazás útján leendő megválasztása.
A kilépők: Zámbo Ferenc, Nagy Márton, Stein Dávid, Bereczki János, Beck Emil.

3. A intézet működésének még újabb 50 évi időtartamra való meghosszabbítása.
4. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag választása,
Jánoshalma, 1914. január 20.

Az igazgatóság.

Tartozik

Mérleg-számla 1913. december hó 31-én.

Követel

Pénztár számla	38909 40		Részvénytőke	300000	
Póstatakarékpénztár	560 85	39470 25	Tartaléktőke	40108	340108
Váltótárca (személyhiteli)	500841 10		Betétek:		
Jelzálog kölcsön	778663 02		a) takarékbetét	1047804 99	
Kötvény kölcsön	256246	1535750 12	b) hetibetét	3770 49	1051575 39
Értékpapir		87070 90	Visszeszám. váltó		307882
Adósok folyószámlán:			Folyószámlai hitelezők		45330
Követelés pénzüzeteknél	8697 91		Átmeneti kamatok		16713 72
Jelzálogilag biztosítva	135716 49	144414 40	Hátralékos kamat adó		2566 50
Különbféle előlegek		4389 07	Fel nem vett osztalék		812
			Házi szegények		413
			Nyereség		45693 59
		1811094 74			1811094 74

Jánoshalma, 1913. december hó 31.

Csincsák Mihály s. k., pénztáros. Szobonya Pál s. k., főkönyvelő. Heller Margit s. k., könyvelő. dr. Holländer Adolf s. k., igazgató.
Zámbo Ignác s. k., igazgató. Nagy Pál Sándor s. k., igazgató.

Ezen zárszámadások az alapszabályok 73 és a kereskedelmi törvény 199. §-ai értelmében a fő és segédkönyvekkel összehasonlítván azokkal minden egyes pontban megegyezőnek találtak.

Jánoshalma, 1914. január hó 21.

Kopeczky Győző s. k., f. b. t. Schöffner József s. k., f. b. t. Ispánovits Dániel s. k., f. b. t. Holländer Károly s. k., titkár.

A palánkai járás főszolgabírójától.

5417/kig. 1913. szám.

Pályázati hirdetés.

Bács Bodrog vármegye palánkai járáshoz tartozó Bácsujlak székhellyel rendszerezett bácsujlak-palona

körorvosi állásra

pályázatot hirdetek, és felhívom a pályázni óhajtokat, hogy az 1908. évi XXXVIII. t. c. 7. §-ában előírt képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket hozzám március hó 1-éig nyújtsák be.

Ezen állás javadalmazása évi 1600 korona törzsfizetés, 800 koronáig emelkedő 200 korona ötödéves korpótlék, évi 600 kor. lakpénz, a szabályrendeletileg megállapított rendelési, látogatási és egyéb díjak.

A községben gyógyszerért nem lévén, a megválasztandó körorvos az 1876. évi XIV. t. c. 135. §-a értelmében az alispán engedélyével kézi gyógyszerárt tarthat.

Palánkán, 1914. évi január hó 16-án.

Zsigmond János
főszolgabíró.

Nemzeti szálloda Bácsalmás

Bérlők: Hupfer Testvérek.

A felsőbácska legjobban látogatott szállodája. — Olcsó árak. — Gondos kiszolgálás. — Étterem és kávéház.

25.000 óra eladó.

Minden darab 3 K 30 f.

1 lapos tulegáns gavallér arany double óra, legújabb párizsi faconban, 36 órai ankerszerkezettel, villanyos uton 18 karátos arannyal bevonva, 4 évi jótállással, pontosanjáró csupán 3 K. 30 fill. — 2 dbr. 6 kor. — 4 drb. 11 kor. — 8 drb. 20 kor. Svájci Gloria ezüst zsebóra pontos szerkezettel 2 K 90 fill.

Aranyozott párizsi láncok, legújabb faconban, darabonként 70 fill., ugyancsak aranyozva 25 fill. darabonként 3 drb 65 fill.

Utánvétellel küldi

C. Diamond áruház

Krakkau, 13. Joselowicza II.

6-6

Kisegítő írnokot,

ki a földadókataszter vezetéséhez ért, 100 korona, esetleg magasabb díjazás mellett keresek.

Jegyzői oklevéllel bíró egyén, ki szerbül is beszél, előnyben részesül.

Sztapár, 1914. január 26.

Marjanov Milán
segédjegyző.

2-1

WEISZ LEÓ hitelügyi irodája Szabadka.

Közvetitek Pénzkölcsönt

ház és földbirtokokra,

tisztviselők fizetésére,

örökségekre és haszonélvezetekre.

Tisztviselők kölcsöneit konvertálok.

Házak vételét és eladását közvetitem.

Házasságokat közvetitek

Személyesen eljövök.

„Otthon“-szálloda Ada
tulajdonos: Nagy Gergely.

Igen látogatott hely, legújabb modern berendezéssel.

Kényelmes szobák; jó és olcsó étkezés; gondos kiszolgálás.

Vig Emil
„Casinó“ szállodája
Palánkán

egészséges, kényelmes és olcsó szobákkal rendelkezik

A Bajai Takarékpénztár 66-ik évi zárszámadásai.

Vagyon	Mérleg-számla 1913. december 31-én.				Teher				
	Kor.	f.	Kor.	f.		Kor.	f.	Kor.	f.
Készpénz			215223	30	Részvénytőke			300000	—
Ingtatlanok:					Tartaléktőke			1000000	—
Főtéri ház			170000	—	Külön tartaléktőke			83737	82
Egyéb ingatlanok (u. m. a szááni földbirtok, ugy a helybeli és környékbeli fekvőségek) ..			530446	07	Tisztviselői nyugdíjalap			210573	95
Értékpapírok:					Takarékbevételek			11539053	73
Értékpapirkészlet az 1913. dec. 31-i árf. szerint	3283354	10			Az elmúlt évet terhelő tőkekematadók			26524	36
Ezek folyókamata 1913. dec. 31-ig számítva ..	40382	41	3323736	51	Engedményezett jelzálogos kölcsönök			794312	12
Váltótárca:					Visszleszámitolt váltók			2408014	82
Leszámitolt személyi hitelű váltók	2625725	34			Más pénzüzetek lombard követeléseik			913123	33
Jelzáloggal biztosított váltók	1788374	66	4414100	—	Átmeneti tételek			3755	27
Kölcsönök:					Előre fizetett kamatok az üzletágaknál			153080	74
Kamatkozó jelzálogos kölcsönök	4272602	49			Osztaléktartalék			20000	—
Törlesztéses (járdékos) jelzálogos kölcsönök ..	2979389	63	7251992	12	Az előző évről áthozott nyereség	1280	61		
Zálog előlegek			9297	—	Ez évi tiszta nyereség	176226	75	177507	36
Különféle adósok fedezett tartozásai			1585446	02					
Adósok (követeléseink más pénzüzeteknél) ..			31721	26					
Felszerelési tárgyak és butorozat értékleírás után			2000	—					
Előre fizetett kamatok az engedményezéseknél	7467	95							
Előre fizetett kamatok a visszleszámitolásoknál	20096	70	27564	65					
Hátralékos kamatok az üzletágaknál			66313	08					
Hátralékos haszonberek			1843	49					
			17629683	50				17629683	50

Baja, 1913. december 31-én.

Szutrély Lipót s. k., vezérigazgató. Bernhardt Ernő s. k., ügyvezető-főkönyvelő. Rimler József s. k., pénztáros
 Michitsch István sk., ig. tag. Müller József sk., ig. tag. Dr. Nicolaus Béla sk., ig. tag. Tury Máttyás sk., ig. tag. Tománovits György sk., ig. tag.
 Allaga Ottó s. k., ig. tag és számvizsgáló. Dely Géza s. k., ig. tag és számvizsgáló. Lerner Antal s. k., ig. tag és számvizsgáló.

A jelen »Mérleg számlát« megvizsgáltuk és a könyveléssel egyeztetettük és mindenképen helyesnek, egyezőnek találtuk.

A felügyelő-bizottság:

Mittermann Antal s. k.,

Dr. Boros József s. k.,

Wunderlich József s. k.

Veszteség	Eredmény számla 1913. december 31-én.				Nyereség				
	Kor.	f.	Kor.	f.		Kor.	f.	Kor.	f.
Más pénzüzetek részére fizetett teherkamatok:					Nyereség áthozat az előző évről			1280	61
Lombard előlegek után	125781	08			Kamatjövedelem az üzletágaknál:				
Visszleszámitolások után	97319	94			Személyi hitelű váltók után			238664	88
Engedményezett jelzálogos követelések után ..	42722	18	265823	20	Jelzáloggal biztosított váltók után			137	99
Egyéb teherkamatok:					Kamatkozó jelzálogos kölcsönök után			340228	—
Takarékbetétek és folyószámlák utáni kamatok	536820	68			Törlesztéses jelzálogos kölcsönök után			204845	67
Tartaléktőkék saját kamataik	23000	—			Zálog-előlegek után			578	19
Nyugdíjalap saját kamatai	12244	—	572064	68	Különféle adósok fedezett tartozásai után			108758	63
Adók:					Más pénzüzeteknél elhelyezett tőkék után ..			647	88
Takarékbetétek és folyószámlák után	53390	12			Egyéb jövedelmek:				
Mult évi osztalék bélyegadója	378	—			Értékpapírok szelvény jövedelme			158641	17
Egyéb adók	16211	03	69979	15	Főtéri bérház jövedelme			16333	28
Költségek:					Egyéb ingatlanok jövedelme			23529	02
Az üzlettel járó kezelési költségek, javadalmazások	61534	92			Jutalékok díjak és egyéb jövedelmek			4290	92
Per és egyéb eljárási költségek	2047	99	63582	91					
Leírások:									
A tavaly átmenetileg felhasznált osztaléktartalék visszaállítására	20000	—							
Értékpapíroknál árfolyam veszteségre	62237	30							
Felszerelési tárgyak és butorozat avulására	662	—							
Behajtatlan váltókövetelések	3341	05	86240	35					
Előző évről áthozott nyereség	1280	61							
Ez évi tiszta nyereség	176226	75	177507	36					
			1235197	65				1235197	65

Baja, 1913. december 31-én.

Szutrély Lipót s. k., vezérigazgató. Bernhardt Ernő s. k., ügyvezető-főkönyvelő. Rimler József s. k., pénztáros.
 Michitsch István sk., ig. tag. Müller József sk., ig. tag. Dr. Nicolaus Béla sk., ig. tag. Tury Máttyás sk., ig. tag. Tománovits György sk., ig. tag.
 Allaga Ottó sk., ig. tag és számvizsgáló. Dely Géza sk., ig. tag és számvizsgáló. Lerner Antal sk., ig. tag és számvizsgáló.

A jelen »Eredmény-számlát« megvizsgáltuk és a könyveléssel egyeztetettük és mindenképen helyesnek, egyezőnek találtuk.

A felügyelő-bizottság:

Mittermann Antal s. k.,

Dr. Boros József s. k.,

Wunderlich József s. k.

HIVATALOS

bélyegzőket pecsénymókat, keletbélyegzőt, számológépeket és minden e szakba vágó munkát a legjutányosabban készít az

Első magyar ruggyantabélyegzőgyár és intézet

GEDULDIGER HUGÓ
vésnök

BUDAPEST,
VI. ker., Váci-körút 17. sz.

A Bács megyei Gazdaszövetség oszálítója.
Árjegyzék kívánatra ingyen.

Hoffman Mihály Özvegye

== lakásberendezési vállalata ==
SZABADKÁN.

Olcsó áron készít egyszerű és gazdag, de mindig izléses és művészi kivitelű **butorokat.**

TELEFON 400.

ALAPITTATOTT 1876

Meghívó.

A Bács megyei Agrártakarékpénztár Részvénytársaság

a folyó évi február 8-án délután fél 5 órakor az intézet helyiségében megtartandó

IX. évi rendes közgyűlésére

a t. részvényeseket tisztelettel meghívja.

N a p i r e n d :

1. 1913. évről szóló igazgatósági és felügyelőbizottsági jelentés.
 2. A zárszámodások előterjesztése.
 3. A nyereség felosztása.
 4. Az igazgatóság és felügyelőbizottság részére a felmentvény megadása.
 5. Választás az igazgatóságba.
 6. A felügyelőbizottság megválasztása az 1914. évre.
 7. Az alapszabályok 31. és 33. §-ainak módosítása.
- A mérleg, a nyereség- és veszteség-számla, az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése 8 nappal a közgyűlés előtt az intézet he-

lyiségeiben megtekinthető és nyomatott példányokban a t. részvényesek rendelkezésére lesz bocsátva.

Azon részvényesek, akik a közgyűlésen akár személyesen, akár meghatalmazott által részt venni óhajtanak, sziveskedjenek részvényeiket az alapszabályok 11. §-a értelmében Zomborban az intézet pénztáránál, vagy Budapesten a Magyar Agrár és Járadékbank részvénytársaság pénztáránál a közgyűlés előtt 3 nappal letétbe helyezni.

A letett részvényekről kiadott elismervények a közgyűlésen való részvételre igazoló jegyül szolgálnak.

Mérleg 1913. december 31-én.

V a g y o n :		T e h e r :	
Készpénz	102534 43	Részvénytőke	1500000 —
Váltók : bankszerű váltók	2427369.—	Tartalékalap*	370000.—
jelzálogilag biztosított váltók	4375190.—	ennek 1913. évi 4%-os kamata	14800.—
Jelzálog kölcsönök	5878270 97	Fel nem vett osztalék	273 —
Értékpapírok és függő kamataik	1072191 99	Betétek takarékkönyvecskékre	5486007 65
Adósok	2282461 13	Folyószámlabetétek	2484146 10
Jelzálogkölcsönök hátralékos törlesztő részletei	94441 34	Viszleszámított váltók	568491 55
		Engedményezett jelzálogkölcsönök	5036014 76
		Hitelezők	444826 60
		Átménő tételek	115205 91
		Egyenleg mint nyereség	212693 29
	16232458 86		16232458 86

* A tartalékalap a javaslatba hozott idejű dotációval 430,000 koronára emelkedik.

Zombor, 1914. évi január hó 23 án.

A z i g a z g a t ó s á g i

LATINOVITS PÁL s. k. BARTA ARNOLD s. k. Báró MADARASSY-BECK GYULA dr. s. k. BÁRÁNY ZSIGMOND s. k. DUNGYERSZKY JAKAB s. k. Dr. DUNGYERSZKY GEDEON s. k. KOCZKÁR ZSIGMOND s. k. Dr. KONYOVITS DÁVID s. k. Dr. MOLNÁR KÁROLY s. k. Dr. MIKOSÉVITS-KANUT s. k. Dr. SCHÓBER BÉLA s. k. SZEMZŐ GYULA s. k. SCULTÉTY FERENC s. k. SZEMZŐ JÁNOS s. k. TÁRCZAY DEZSŐ s. k. VÁROSY KÁROLY s. k.

Megvizsgáltuk és rendbenlevőnek találtuk.

Zombor, 1914. évi január hó 23-án.

A f e l ű g y e l ő b i z o t t s á g :

NIKOLITS IZIDOR s. k.

Dr. BALTHAZÁR BÉLA s. k.

FETTICK GYÖRGY s. k.

BALLA HUGÓ s. k.

»Bács megye« vállalati nyomdájából (Számmer Imre-féle nyomda.)